

Tavoite 2

Lisätään naisiin kohdistuva väkivalta sopimukseen Euroopan unionin toiminnasta Istanbulin sopimuksen mukaisesti määriteltynä.

Tavoitteen tausta

Naisiin ja tyttöihin ja sukupuoleen perustuvan väkivallan lisääminen eurorikosten listaan (SEUT artikla 83) voisi helpottaa naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen lainsäädännön laatimista EU:ssa tulevaisuudessa. Esimerkiksi suostumusperusteisen raiskausartiklan poistamista komission ehdotuksesta EU:n naisiin kohdistuvan väkivallan direktiiviksi perusteltiin neuvostossa riittämättömäksi tulkitulla oikeusperustalla. Osa jäsenmaista tulkitasi vastoin komission ja parlamentin kantaa, ettei eurorikosten listaan kuuluva ”naisten ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö” tarjoa riittävää oikeusperustaa raiskauksen kaltaiselle rikokselle ja vastusti ns. laajentavaa tulkintaa, jota tosin oli käytetty saman oikeusperustan osalta jo lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ja seksuaalista riistoa käsittelevässä direktiivissä.

Erityisesti suurten jäsenmaiden Saksan ja Ranskan vastustuksen seurauksena suostumusperusteisen raiskauksen kriminalisointi jäi direktiivin ulkopuolelle. Siten niissä EU-maissa, jotka eivät ole ratifioineet Istanbulin sopimusta, raiskauslainsäädäntö saattaa edelleen perustua esimerkiksi voimankäytölle, mikä asettaa raiskauksen uhrin eri EU-maissa keskenään eriarvoiseen asemaan. Vaikka naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan vastaisen direktiivin tapauksessa oli ennen kaikkea kyse poliittisen tahdon puutteesta, eikä niinkään oikeusperustan riittämättömyydestä, helpottaisi mahdollisimman yksiselitteinen oikeusperusta sukupuolistuneen väkivallan vastaisia toimia tulevaisuudessa.

Europarlamentaarikot tekivät aloitteen sukupuoleen perustuvan väkivallan lisäämiseksi eurorikosten luetteloon vuonna 2021. Parlamentin jäsenet tuomitsevat myös naissurmat naisiin ja tyttöihin kohdistuvan sukupuoleen perustuvan väkivallan äärimmäisenä muotona ja korostivat, että turvallisen ja laillisen abortin epääminen on myös yksi sukupuoleen perustuvan väkivallan muoto.